

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 50/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o., Ulica 1. mája 1246, Vranov nad Topľou, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/26/2025 z 15. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a práva na sociálne zabezpečenie podľa čl. 9 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (ďalej len „pakt“) v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 4 paktu rozsudkom najvyššieho správneho súdu uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd namietaný rozsudok zrušil, vec vrátil na ďalšie konanie a žiada priznanie náhradu trov v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej len „žalovaná“), svojím rozhodnutím zo 16. januára 2023 potvrdila prvostupňové rozhodnutie svojej pobočky, ktorým rozhodla, že sťažovateľka má nárok na nemocenské vo výške 0 eur za deň od 15. apríla 2019 do 2. júna 2019. Sťažovateľka bola v období rozhodnom pre určenie denného vymeriavacieho základu pre výpočet nemocenskej dávky (kalendárny rok 2018) evidovaná ako zamestnanec u zamestnávateľa, avšak nevykonávala žiadnu pracovnú činnosť a nebol je vyplatený žiaden plat alebo odmena. Jej pracovný pomer bol zo strany zamestnávateľa skončený 30. septembra 2013 neplatne, o čom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 26. marca

2019. Zamestnávateľ sťažovateľke v apríli 2019 zaplatil náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru za 12 mesiacov (október 2013 až september 2014) vo výške 14 603,28 eur, čo vykázal vo výkaze poisťného a príspevkov za apríl 2019 s rozpočítaním príjmu za jednotlivé mesiace – október 2013 až september 2014 vo výške 1 216,94 eur za každý mesiac. Na základe ďalšieho rozsudku krajského súdu zo 16. februára 2020 zaplatil zamestnávateľ sťažovateľke náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru aj za ďalších 6 mesiacov od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015 vo výške 7 299 eur (1 216,50 eur za každý mesiac). Za obdobie roku 2018 sťažovateľke nevyplatil príjmy plynúce z neplatne skončeného pracovného pomeru ani iné príjmy.

3. Pri určení výšky nemocenského žalovaná vychádzala z obdobia v roku 2018 podľa § 54 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), v ktorom bol súčet vymeriavacích základov 0 eur. Výška nemocenského tak predstavovala tiež 0 eur. Ako základnú skutočnosť pre vymeriavací základ v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení (určenie vymeriavacieho základu z príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi) zobrala skutočnosť, že rozsudkami súdov o náhrade mzdy z neplatne rozviazaného pracovného pomeru nebola sťažovateľke priznaná náhrada mzdy za obdobie roku 2018. V období od apríla 2015 do marca 2019 navrhovateľka dosiahla nulový vymeriavací základ. Ustanovenie § 139a citovaného zákona ustanovuje, že príjem z neplatne skončeného právneho vzťahu (náhrada mzdy) sa rozpočíta na každý mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu, avšak zákonodarca neuvádza, že pomerne. Na niektoré mesiace teda môže pripadnúť aj nulový vymeriavací základ. Ak je v zmysle právoplatného rozhodnutia náhrada mzdy priznaná iba za konkrétne vymedzené mesiace, žalovaná akceptuje, ak je náhrada zamestnávateľom rozpočítaná pomerne na mesiace, za ktoré bola súdom priznaná, a na ostatné mesiace neplatne skončeného pracovného vzťahu zamestnávateľ vo výkaze poisťného a príspevkov uvedie nulové vymeriavacie základy. Postup navrhovaný sťažovateľkou (určenie vymeriavacích základov bez ohľadu na zúčtovaný a vyplatený príjem na základe jej platového dekrétu) nemal podľa žalovanej oporu v zákone. Sťažovateľka v období neplatne skončeného pracovného pomeru u zamestnávateľa nevykonávala zárobkovú činnosť a neplynul jej príjem zo zárobkovej činnosti uvedenej v § 3 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení.

4. Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu žalovanej správnu žalobu, ktorú Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) rozsudkom z 25. novembra 2024 zamietol. Uviedol, že nárok sťažovateľky na náhradu mzdy je limitovaný § 79 ods. 2 Zákonníka práce rozhodnutím súdu. Žalovaná postupovala správne, ak akceptovala vo výkazoch uvedené vymeriavacie základy za obdobie od 1. októbra 2013 do 31. marca 2015. Sťažovateľka nemala za rozhodujúce obdobie roku 2018 nárok na mzdu, keďže preukázateľne prácu pre zamestnávateľa nevykonávala a zároveň za toto obdobie nemala nárok na náhradu mzdy. Vymeriavacím základom zmysle § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je predovšetkým príjem zo zárobkovej činnosti, ktorý sťažovateľka u zamestnávateľa v tom období nemala. Ďalej je podľa § 139a vymeriavacím základom aj časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac, ktorý taktiež nemala v tomto období vyplatený, keďže jej za toto obdobie žiadna náhrada priznaná nebola. Preto v tomto období nezískala žiadne vymeriavacie základy, z ktorých by jej zamestnávateľovi vznikla povinnosť platiť odvody.

5. Proti rozsudku správneho súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť, v ktorej v podstatnom namietala, že nie je rozhodné, za ktoré konkrétne mesiace bola náhrada mzdy vyplatená, ale že v celom období neplatného skončenia pracovného pomeru mala právo na príjem zo závislej činnosti. Výška vymeriavacieho základu by sa preto mala spravovať výškou mzdy, ktorá by jej patrila podľa platového dekrétu, respektíve pracovnej zmluvy.

6. Najvyšší správny súd sa stotožnil so záverom správneho súdu. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na svoj predchádzajúci rozsudok sp. zn. 7Ssk/209/2022, v ktorom sa zaoberal aj výkladom § 139a zákona o sociálnom poistení vo vzťahu k určeniu vymeriavacieho základu v prípade neplatne skončeného pracovného pomeru. Pre vec sťažovateľky z neho vyplýva, že tento príjem je potrebné chápať vo význame náhrady mzdy a nejde o mzdu, pretože mzda je poskytovaná „za vykonanú prácu“ a táto nie je nárokom vyplývajúcim z neplatného skončenia pracovného pomeru. Pokiaľ by sťažovateľka začala opätovne vykonávať prácu, už by jej neprináležala náhrada mzdy, ale priamo mzda a nešlo by o nárok z neplatného skončenia pracovného pomeru. Požiadavka sťažovateľky, aby sa vymeriavací základ v roku 2018 odvíjal o nevyplatenej mzdy vyplývajúcej z jej platového dekrétu, bola teda nedôvodná. Najvyšší správny súd preto kasačnú sťažnosť sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú a žalovanej nepriznal náhradu trov kasačného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka namieta, že najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom vyložil a aplikoval § 139a zákona o sociálnom poistení spôsobom, ktorý je v rozpore s označenými základnými právami. Interpretácia slovného spojenia „príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu“ je nesprávna, ak vychádza z toho, že vymeriavací základ podľa § 139a citovaného zákona existuje len vtedy, ak bol sťažovateľke vyplatený, resp. aspoň súdom priznaný konkrétny príjem (náhrada mzdy) za konkrétne mesiace, a ak taký príjem nie je, vymeriavací základ je nulový.

8. Napadnuté rozhodnutie je založené na odkaze § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ktorý stanovuje hornú hranicu náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (najviac 36 mesiacov, pričom rozhodné obdobie u sťažovateľky – rok 2018 – do tohto rámca nespadá). Podľa sťažovateľky však horná hranica tejto náhrady predstavuje špecifickú ochranu zamestnávateľa pred dôsledkami dlhého súdneho sporu, za ktorý nesie značnú mieru zodpovednosti štát. Nemá však slúžiť ako základ pre faktické popretie práva na sociálne zabezpečenie (v podobe primeraného hmotného zabezpečenia pri nespôsobilosti na prácu) zamestnanca, ktoré sa realizuje vo vzťahu k štátu. Žiadne ustanovenie zákona o sociálnom poistení a ani iného zákona neustanovuje, že maximálna dĺžka obdobia, za ktoré môže byť súdom priznaná náhrada mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce, sa automaticky uplatňuje aj ako maximálne časové obdobie pre určenie vymeriavacieho základu na účely sociálneho poistenia. Napadnuté rozhodnutie však takúto hranicu zavádza a v prípade sťažovateľky vedie k záverom o nulovom vymeriavacom základe, a teda aj k následnému plneniu vo výške 0 eur. Takýto výklad odporuje požiadavkám paktu a v spojení s ním aj čl. 39 ods. 1 ústavy a je aj v rozpore s čl. 13 ods. 2 a ods. 4 ústavy.

9. Napadnutý rozsudok prakticky zavádza nesprávnu premisu, že bez súdneho rozhodnutia o náhrade mzdy nie je možné vymeriavací základ za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru určiť. Takáto interpretácia znamená, že sa neospravedlňuje prenášajú dôsledky protiprávneho konania zamestnávateľa a dĺžky súdneho konania na samotného poškodeného

zamestnanca. Zamestnávateľ porušením svojich pracovnoprávnych povinností spôsobil, že sťažovateľka nemala reálny príjem ani odvod poistného; súdy však tento stav následne legitimizovali a legalizovali aj v rovine sociálneho zabezpečenia, čím sťažovateľke odopreli hmotné zabezpečenie, ktoré jej ústava aj pakt garantujú. Gramaticko-formalistický prístup k zákonnej formulácii „príjem plynúci z neplatne skončeného právneho vzťahu“ teda zúžil východisko pre určenie vymeriavacieho základu iba na skutočne priznanú alebo vyplatenú náhradu mzdy, hoci z hľadiska účelu sociálneho poistenia je rozhodujúce, že pracovný pomer sťažovateľky právne trval, zamestnávateľ mal v zásade povinnosť platiť mzdu (a odvádzať poistné) a sťažovateľka bola poistenkyňou systému.

10. Nie je možné prijať, aby výsledkom súdneho sporu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, ktorý bol pre sťažovateľku úspešný, bola nulová ochrana zo systému sociálneho poistenia v období, keď bola fakticky bez príjmu z dôvodov, ktoré sa neskôr ukázali ako opodstatňujúce.

11. V kontexte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka uvádza, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nie je ani dostatočne odôvodnené, keďže sa nezaoberal jej zásadnou námietkou, že vymeriavací základ nemôže byť nulový tam, kde pracovný pomer právne trval, a že systém sociálneho poistenia má kompenzovať aj situácie, keď zamestnávateľ svoje povinnosti voči zamestnancovi neplní. Najvyšší správny súd sa nevysporiadal ani s argumentáciou sťažovateľky podporenou rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 So 75/2009, z ktorého podľa nej vyplýva, že pri obdobných skutkových okolnostiach (išlo o obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru a s ním súvisiace určovanie vymeriavacieho základu) vôbec nie je rozhodujúce, či si zamestnanec uplatnil náhradu mzdy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

13. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy [III. ÚS 502/2015 (ZNaU 69/2015), III. ÚS 277/2022, I. ÚS 203/2023].

14. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší správny súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

15. S prihliadnutím na obsah ústavnej sťažnosti ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľka v nej uvádza v zásade totožné námietky, ktoré uplatnila už v administratívnom konaní a následne v konaní pred správnymi súdmi. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je ďalšou opravnou inštanciou v systave správneho súdnictva a jeho zásah je žiaduci len v prípade, ak výklad a aplikácia podústavného práva týmito súdmi sú zjavne excesívne a svojou intenzitou a následkami predstavujú zásah do označeného základného práva, resp. sú v extrémnom nesúlade so všeobecnou požiadavkou spravodlivosti (obdobne IV. ÚS 150/2021, IV. ÚS 233/2020).

16. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a dôvodov zamietnutia kasačnej sťažnosti sťažovateľky v ňom uvedených ústavný súd dospel k záveru, že právne posúdenie najvyššieho správneho súdu nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne. Svoje argumenty, pre ktoré zamietol kasačnú sťažnosť, odôvodnil ústavnoprávne udržateľným podrobným spôsobom.

17. Pri posúdení nároku na nemocenskú dávku bolo v sťažovateľkinej veci podstatné určiť výšku vymeriavacieho základu v rozhodnom období kalendárneho roku 2018, keď bola sťažovateľka evidovaná ako zamestnanec zamestnávateľa, prácu reálne nevykonávala a nemala zamestnávateľom zúčtovaný príjem zo závislej činnosti. Sťažovateľka bola nemocensky poistená ako zamestnankyňa u zamestnávateľa do 30. septembra 2013, pretože jej pracovný pomer bol zo strany zamestnávateľa k tomuto dňu skončený. Následne bolo súdom rozhodnuté o tom, že skončenie pracovného pomeru bolo zo strany zamestnávateľa neplatné, pričom zamestnávateľ jej za obdobie jedného roka (od 1. októbra 2013 do 30. septembra 2014) vyplatil náhradu mzdy dobrovoľne a za obdobie ďalších šiestich mesiacov (od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015) na základe rozhodnutia súdu. Spornou ostala výška vymeriavacích základov v období neplatného skončenia pracovného vzťahu, za ktoré sťažovateľke nebola priznaná náhrada mzdy. Sťažovateľka v podstatnom argumentovala tým, že nie je rozhodujúce to, či jej súdom bola priznaná náhrada mzdy, ale to, že jej pracovný pomer stále trvá s poukazom na § 79 ods. 1 Zákonníka práce a za toto obdobie je zamestnávateľ povinný za ňu platiť nemocenské poistenie.

18. Otázku určenia vymeriavacieho základu z príjmu plynúceho z neplatného skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi upravuje § 139a zákona o sociálnom poistení. Podľa tohto ustanovenia ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1, 5, 6, 10, 11, 13 až 15 platí rovnako. Podľa § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je vymeriavacím základom zamestnanca predovšetkým príjem plynúci zo zárobkovej činnosti zamestnanca, ktorý podlieha dani z príjmov fyzických osôb.

19. Pri výklade ustanovenia § 139a zákona o sociálnom poistení v sťažovateľkinej veci všeobecné súdy vychádzali zo záverov uvedených v rozsudku najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Ssk/209/2022 z 29. novembra 2023 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí najvyššieho

správneho súdu pod č. 86/2024. V zmysle východísk tohto rozhodnutia je ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení špeciálnou právnou normou k ustanoveniu § 138 zákona o sociálnom poistení. Ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení samo neupravuje podmienky nároku na náhradu mzdy (ako príjem plynúci z neplatne skončeného právneho vzťahu), ale na tento nárok len nadväzuje. Samotný tento nárok upravuje ustanovenie § 79 Zákonníka práce, podľa ktorého platí, že ak zamestnávateľ dal neplatnú výpoveď alebo neplatne okamžite skončil pracovný pomer a zamestnanec oznámil, že trvá na ďalšom zamestnaní, pracovný pomer sa (zásadne) nekončí, ak súd (z určitých dôvodov) nerozhodne inak. Zamestnávateľ je (zásadne) povinný poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku, a to odo dňa, keď zamestnanec oznámil, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci, alebo do rozhodnutia súdu o skončení pracovného pomeru. Ak celkový čas, za ktorý by sa takto mala poskytnúť náhrada mzdy, presiahne určitý počet mesiacov, mohol súd náhradu mzdy za presahujúci čas nepriznať.

20. Podľa citovaného rozhodnutia nárok na náhradu mzdy podľa § 79 Zákonníka práce nepredstavuje akúsi paušálnu sumu za celé obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru, ale poskytuje sa za presne vymedzené obdobia, spravidla jednotlivé kalendárne mesiace. Za určité mesiace sa pritom nemusí poskytnúť vôbec, pretože nemusia byť splnené podmienky jej poskytnutia v zmysle § 79 Zákonníka práce, prípadne môže byť nárok za daný mesiac už premlčaný.

21. Formuláciu „časť príjmu... pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac“ v ustanovení § 139a zákona o sociálnom poistení v žiadnom prípade nemožno vykladať ako „pomernú“ časť takého príjmu (náhrady mzdy) pripadajúcu na jeden kalendárny mesiac. Naopak, citované ustanovenie § 139a treba vykladať tak, že aj vymeriavací základ podľa tohto ustanovenia je potrebné určovať osobitne za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu. Treba teda ustáliť, aká konkrétna náhrada mzdy (ako príjem plynúci z tohto vzťahu) sa zamestnancovi priznala za ten ktorý kalendárny mesiac. Ak sa zistí, že za niektorý konkrétny kalendárny mesiac sa zamestnancovi nepriznala žiadna náhrada (napríklad preto, že na ňu nemal nárok alebo bola premlčaná), potom na tento kalendárny mesiac nepripadá žiadna časť priznaného príjmu (náhrady mzdy), ktorá by mohla byť vymeriavacím základom v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení.

22. V dôvodoch napadnutého rozsudku najvyšší správny súd v nadväznosti na rozsudok správneho súdu náležite ozrejmil, že východiská zbierkového rozhodnutia najvyššieho správneho súdu sú plne aplikovateľné na prípad sťažovateľky. V konkrétnostiach uviedol, že nemožno stotožňovať pojmy „náhrada mzdy“ ako príjem plynúci z neplatne skončeného pracovného pomeru a „mzda“, ktorá sa v zmysle § 118 ods. 1 Zákonníka práce poskytuje až vtedy, ak bola práca zo strany zamestnanca vykonaná. Ústavný súd v zhode so všeobecnými súdmi konštatuje, že nároky zamestnanca vyplývajúce z neplatného skončenia pracovného pomeru upravuje § 79 Zákonníka práce, v ktorom zákonodarec výslovne hovorí o poskytnutí „náhrady mzdy“ zo strany zamestnávateľa (§ 79 ods. 1 druhá veta), pričom podľa § 118 ods. 2 Zákonníka práce nemožno náhradu mzdy považovať za mzdu. Z uvedeného vyplýva, že mzda nemôže byť nárokom vyplývajúcim z neplatného skončenia pracovného pomeru, pretože ním je náhrada mzdy. Z predostretej argumentácie je však zrejmé, že sťažovateľka si tieto inštitúty zamieňa a nerozlišuje medzi nimi.

23. Zároveň platí, že nárok na náhradu mzdy je v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce limitovaný. Podľa tohto ustanovenia ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada

mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov zamestnancovi vôbec nepriznať. Náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov.

24. V prerokovanej veci bola jediným príjmom sťažovateľky od neplatne skončeného pracovného pomeru náhrada mzdy, ktorú jej zamestnávateľ vyplatil za obdobie jedného roka od 1. októbra 2013 do 30. septembra 2014 dobrovoľne, v dôsledku čoho následne zamestnávateľ vykázal na tlačive výkaz poisťného a príspevkov vymeriavacie základy za október 2013 až september 2014 za každý mesiac. Rozhodnutím súdu bol sťažovateľke priznaný ďalší príjem, takisto v podobe náhrady mzdy, a to za obdobie ďalších šiestich mesiacov (od 1. októbra 2014 do 31. marca 2015), pričom zamestnávateľ jej vykázal vymeriavacie základy za obdobie neplatného skončenia pracovného pomeru za október 2014 až marec 2015 za každý mesiac. Posledné vymeriavacie základy naviazané na príjem plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu sťažovateľky k zamestnávateľovi (náhrada mzdy poskytnutá zamestnávateľom dobrovoľne a náhrada mzdy na základe rozhodnutia súdu) boli zamestnávateľom sťažovateľky vykázané za jednotlivé kalendárne mesiace (október 2013 až marec 2015) v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení. Aj napriek tomu, že sťažovateľka s poukazom na § 79 ods. 1 Zákonníka práce trvala na ďalšom zamestnaní, čo jej zamestnávateľ umožnil a poskytol náhradu mzdy (v súlade s limitmi uvedenými v § 79 ods. 2 Zákonníka práce), nevykonávala preňho v rozhodnom období kalendárneho roku 2018 reálne žiadnu prácu (zamestnávateľ však ani nemal povinnosť jej ju pridelovať, pozn.). Z tohto dôvodu nemala sťažovateľka od zamestnávateľa zúčtovaný žiaden príjem zo závislej činnosti, od ktorého by sa odvíjal vymeriavací základ pre určenie nemocenskej dávky.

25. Na základe uvedeného možno konštatovať, že najvyšší správny súd správne odmietol argumentáciu sťažovateľky spočívajúcu v tom, aby bola výška vymeriavacieho základu za rok 2018 naviazaná na fiktívnu (nevyplatenú) mzdu vyplývajúcu z jej platového dekrétu s poukazom na to, že jej pracovný pomer trvá (§ 79 ods. 1 Zákonníka práce). Takáto požiadavka nemá zákonný podklad. Najvyšší správny súd uzavrel, že sťažovateľka v roku 2018 prácu u zamestnávateľa fakticky nevykonávala, a preto nemá nárok na mzdu podľa pracovnej zmluvy (ak by prácu vykonávala a mala by z tohto titulu nárok na mzdu a vymeriavací základ by sa spravoval § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Navyše, keďže súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu medzi ňou a zamestnávateľom, vymeriavacím základom v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení môže byť iba vyplatená náhrada mzdy ako jediný príjem plynúci z neplatného skončenia pracovného pomeru.

26. Námieta sťažovateľky, že právna úprava obsiahnutá v § 79 Zákonníka práce slúži ako základ pre vysporiadanie vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom a nepredstavuje základ pre vymedzenie rámca vzťahu sociálneho poistenia medzi jednotlivcom a štátom a z neho plynúcich dávok, keďže ide o ustanovenie súkromného práva, nemôže v kontexte už uvedeného a z povahy veci obstať. Zákonník práce upravuje samotný nárok zamestnanca z neplatne skončeného pracovného pomeru voči zamestnávateľovi, ktorým je v zásade poskytnutie náhrady mzdy. Účelom sociálneho poistenia (v sťažovateľkinom prípade nemocenského poistenia) je poskytnutie primeraného hmotného zabezpečenia pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu aj v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti. Zákon o sociálnom

poistení vo svojom ustanovení § 139a síce neupravuje podmienky nároku na náhradu mzdy v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru, ale na tento nárok plynulo nadväzuje a uvádza, akým spôsobom určovať v tejto špecifickej situácii vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac potrebný pre stanovenie výšky nemocenskej dávky. V závere teda možno konštatovať, že normy upravené Zákonníkom práce a zákonom o sociálnom poistení na seba nadväzujú a prelínajú sa. Preto ich nemožno posudzovať izolovane, ale, naopak, v ich vzájomnej súvislosti a previazanosti. Napokon aj samotná sťažovateľka odvíja svoj nárok na nemocenskú dávku od trvania pracovného pomeru s poukazom na § 79 ods. 1 Zákonníka práce.

27. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že rozsudok najvyššieho správneho súdu nie je možné považovať za svojvoľný či arbitrárny. Právne závery najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku podporil poukazom na príslušné právne predpisy a príslušnú judikatúru, ktoré v tejto veci následne správne aplikoval a podrobne odôvodnil.

28. Na rozdiel od sťažovateľky ústavný súd nepovažuje napadnutý rozsudok ani za nedostatočne odôvodnený, keďže najvyšší správny súd zrozumiteľne vysvetlil úvahy, ktoré ho viedli k už uvedenému záveru pri interpretácii § 139a zákona o sociálnom poistení a jeho aplikácii na prípad sťažovateľky, a podrobne sa vysporiadal s kasačnými námietkami sťažovateľky, ako aj judikatúrou, ktorou sa snažila podporiť svoje tvrdenia. Čo sa týka konkrétnej námietky sťažovateľky týkajúcej sa nevysporiadania sa najvyššieho správneho súdu s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4So/75/2009, po oboznámení sa s jeho obsahom ústavný súd taktiež poukazuje na to, že v ňom vôbec nebol aplikovaný § 139a zákona o sociálnom poistení, ale len § 138 ods. 1 písm. a) v znení účinnom ku dňu vydania tohto rozsudku. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd navyše posudzoval inú otázku, a to otázku nedostatočne určeného skutkového stavu zo strany Sociálnej poisťovne pri určení vymeriavacích základov v súvislosti so žiadosťou žalobcu o priznanie predčasného starobného dôchodku. Potvrdil, že Sociálna poisťovňa je zo zákona povinná pred vydaním samotného rozhodnutia o predčasnom starobnom dôchodku v spolupráci so žiadateľom a jeho zamestnávateľom zistiť správny vymeriavací základ, z ktorého malo byť zaplatené poistné zamestnávateľom za svojho zamestnanca, a nemôže sa uspokojiť len s neúplne alebo nesprávne vyplneným hlásením zamestnávateľa.

29. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva spravodlivé súdne konanie nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a ústavne udržateľné. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok.

30. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a obsahom uplatneného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2

písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

31. Vzhľadom na vecnú previazanosť argumentácie sťažovateľky, ktorou odôvodňuje porušenie čl. 39 ods. 1 ústavy, čl. 9 paktu v spojení s čl. 2 ods. 1 a čl. 4 paktu s tou, ktorá sa týka základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorých porušenie ústavný súd nezistil, je daný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj v tejto v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu